

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена Потоцька
Олена Потоцька

«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фортепіано»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

«Оркестрові струнні інструменти»

«Оркестрові духові та ударні інструменти»

«Народні інструменти»

«Академічний спів»

«Мистецтво сучасного співу»

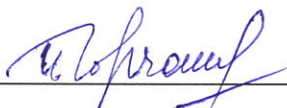
«Мистецтво джазу»

«Хорове диригування»

**Дніпро
2025**

Розробники: – викладачі ЦК «Загальне фортепіано»: голова ЦК, старший викладач Жукова О.М.; викладач-методист Капітонова В.Є.; викладач ЦК Колотуша Ю.В.

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Фортепіано» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025–2026 навчального року (на основі базової середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Фортепіано» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» вересня 2025 року).

Голова ради Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Фортепіано» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Загальне фортепіано» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «26» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії «Загальне фортепіано» Ольга ЖУКОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ЄКТС – 10	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова
Загальна кількість годин – 300	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Роки підготовки – I - III
Тижневих годин: аудиторних – 1 самостійної роботи – 1,6	Освітньо-професійна програма - «Музичне мистецтво»	Семестри – I-VI
Вид контролю – залік	Рівень освіти - фахова передвища освіта	Індивідуальні заняття – 114 годин
	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Самостійна робота здобувачів – 186 години

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Метою навчальної дисципліни «Фортепіано» є здійснення фортепіанної підготовки як частини професійного комплексного формування грамотної та творчої особистості музиканта; розвиток піаністичних навичок здобувачів для забезпечення навчальної роботи на музично-теоретичних, музично-історичних та фахових дисциплінах, роботи з музичною літературою та використання у майбутній практичній діяльності за фахом.

2.2. Завдання дисципліни

Процес навчання передбачає виконання таких завдань:

- сприяння загальному музичному розвитку здобувача, формуванню професійного інтелекту, становленню особистості музиканта
- виховання любові до професії музиканта та національної музичної культури
- поширення музичного кругозору, знайомство з кращими прикладами національної та світової класичної музики
- виховання музично-стильового мислення здобувачів
- виховання вміння відтворити стильові особливості та характеристики музичних творів за допомогою відповідних виконавських прийомів і засобів
- (реалізація художньо-змістових характеристик, жанрових особливостей, техніко-фактурних вимог, завдань форми, тощо)
- професійне спрямування розвитку музично-художнього смаку
- виховання виконавської волі
- підготовка до гри соло та в ансамблі

- підготовка до виконання партитур, акомпанементів солісту, хору
- формування навичок самостійної роботи у музично-професійному напрямку, професійної самостійності, творчої ініціативи.

А також:

- підготовка до виконання фортепіанних перекладів симфонічних, камерних, хорових творів (можливо у ансамблевому варіанті – на чотири руки)
- забезпечення вміння працювати з хоровою партитурою (для здобувачів фаху «Хорове диригування»)
- формування комплексного сприйняття завдань хорового твору з акомпанементом
- виховання поліфонічного мислення як основи хорової діяльності (для здобувачів фаху «Хорове диригування»)
- розвиток художньо-асоціативного мислення здобувачів, їх здатності сприймати музичне мистецтво як частину розвитку загальної культури суспільства, як складову художньо-історичного процесу
- виховання творчого, аналітичного підходу до виконання творів
- забезпечення розуміння стилевих особливостей творів різних епох та напрямків, як основи для майбутнього виконавства та педагогічної діяльності
- розвиток тембрового мислення та навичок його практичного втілення
- удосконалення навички читання з листа.

Дисципліна “Фортепіано” посідає важливе місце у вихованні професійного музиканта. Саме тут поєднуються теоретичні знання та практичні вміння.

До необхідних напрямків активізації розвитку фортепіанної бази належать:

- побудова роботи зі здобувачами з врахуванням специфіки розвитку їх мислення та технічного апарату відповідно до фахових вимог, а також з визначенням шляхів подолання практичних труднощів в процесі навчання гри на фортепіано
- усвідомлення та практичне засвоєння здобувачами найбільш поширених аплікатурних принципів
- оволодіння здобувачами прийомами виконання штрихів та засобами звуковидобування
- засвоєння здобувачами найбільш актуальних виконавських формул з різних видів техніки та педалізації
- розвиток вмінь та навичок раціональної роботи з фортепіанною фактурою
- прищеплення навички читання з листа фортепіанного тексту
- удосконалення техніки роботи з нотним дворядковим текстом та партитурою
- практичне закріплення музично-теоретичних знань, в тому числі вивчення гам, акордів, тощо
- перспективна побудова індивідуального репертуарного плану кожного здобувача з включенням творів, різних за музичною формою, стилевими та жанровими ознаками, образним змістом
- комплексне виховання музичного мислення, слухових навиків та технічної піаністичної бази, спираючись на постійний аналіз індивідуальних психологічних та професійних особливостей здобувача
- виховання вміння здобувачів комплексно різнобічно проаналізувати

музичний твір

В результаті вивчення курсу «Фортепіано» здобувачі повинні засвоїти:

- основні вимоги до виконання музичних творів,
- ключові піаністичні принципи та засоби реалізації
  - художньо-технічних,
  - стильових та жанрових
  - формо-структурних завдань музичних творів,
- базові піаністичні прийоми виконавства.

Здобувачі мають навчитись у професійній діяльності застосовувати знання та навички, що отримані в класі «Фортепіано»; виконувати необхідний музичний матеріал (партитуру, акомпанемент хору, солісту, клавірне викладення фахових творів, тощо) на відповідному професійному рівні.

Роботу над музичними творами в класі фортепіано необхідно спрямовувати у таких напрямках:

- засвоєння текстово-ритмічних завдань твору
- реалізація стильових завдань твору в процесі відпрацювання
  - штрихів
  - особливостей метро-ритмічної організації
  - артикуляційних особливостей
  - відповідної синтаксичної організації
  - характерного звукоутворення
  - стильових особливостей даного композитора
- відпрацювання фактурно-технічних завдань твору
- робота над образною сферою твору
  - жанровою характеристикою тем (партій)
  - фразуванням
  - тембровими фарбами звучання
  - темпом
  - емоційністю, образним мисленням
  - педаллю
  - слуховим контролем
- досягнення цілісності музичної форми через
  - динамізацію структурних побудов
  - логічність побудови форми
  - визначення кульмінацій у структурних побудовах
  - вибудову лінейного розвитку
  - розвиток гармонічної вертикалі
  - досягнення єдності динамічного розвитку
  - відпрацювання метричної єдності
  - виховання єдності емоційного руху (емоційного дихання)

В розділ самостійної роботи студентів рекомендується включати такі види роботи:

- читання з листа фортепіанних творів, перекладів симфонічних, хорових, вокальних творів, акомпанементів хорових та вокальних творів
- засвоєння технічних вправ та етюдів на різні види техніки

- вивчення гам
- вивчення акомпанементів вокальних, хорових творів, партитур
- вивчення творів в процесі стильового ознайомлення

Складність творів, що самостійно розучуються, має бути нижчою ніж складність творів, які вивчаються на заняттях з викладачем, та відповідати технічним можливостям студента, його професійному інтелекту. Перевірку самостійної роботи студентів слід проводити на поточних заняттях або на планових контрольних заходах.

Репертуарний план, зміст вимог, форми контролю з дисципліни «Фортепіано» розроблені відповідно до сучасного рівня навчання та професійного становлення музиканта, а також з урахуванням взаємної інтеграції музичних дисциплін та практичних потреб фахівця.

2.3. Компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК 8):

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

2.4. Програмні результати навчання (РН):

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на

слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділи програми:

Акомпанементи до сольних інструментальних, вокальних та хорових творів

Поліфонічні твори

Твори великої форми

Твори малої форми (п'єси, ансамблі)

Технічні вправи, етюди

Гами

Читання з листа

Хорові партитури (фах «Хорове диригування»)

4. Структура навчальної дисципліни

4.1 Професійні спрямування – «Оркестрові струнні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Народні інструменти», «Академічний спів», «Мистецтво сучасного співу», «Мистецтво джазу»

Курс	Семестр	Розділ програми	Форма роботи	Форма контролю
I	I	Для здобувачів з фортепіанною підготовкою: гами**	самостійна	поточний (технічний залік)
		читання з листа***	самостійна	поточний (технічний залік)
		акомпанемент солісту	аудиторна	поточний
		акомпанемент солісту	самостійна	поточний
		поліфонічний твір	аудиторна	семестровий
		п'єса малої форми	аудиторна	семестровий
		вправи, етюди*	самостійна	поточний (техн. залік або на поточн. зан.)
		Для здобувачів без фортепіанної підготовки: гами**	самостійна	поточний (технічний залік)
		читання з листа***	самостійна	поточний (технічний залік)
		5-7 п'єс для початківців	аудиторна	поточний
		поліфонічний твір	аудиторна	семестровий
		п'єса малої форми	аудиторна	семестровий
		акомпанемент солісту, етюд, вправи*	самостійна	поточний (на поточн. зал.) поточний (техн. залік або на поточн. зал.)
		I	II	гами**

		читання з листа***	самостійна	поточний (технічний залік)
		акомпанемент солісту	аудиторна	поточний
		акомпанемент солісту	самостійна	поточний
		твір великої форми	аудиторна	семестровий
		п'єса малої форми	аудиторна	семестровий
		вправи, етюди*	самостійна	поточний (техн. залік або на поточн. зан.)
II	III	гами**	Самостійна	поточний (технічний залік)
		читання з листа***	самостійна	поточний (технічний залік) поточний
		акомпанемент солісту	аудиторна	поточний
		акомпанемент солісту	самостійна	семестровий
		поліфонічний твір	аудиторна	семестровий
		п'єса малої форми	аудиторна	поточний (техн. залік або на поточн. зан.)
		вправи, етюди*	самостійна	
II	IV	гами**	самостійна	поточний (технічний залік)
		читання з листа***	самостійна	поточний (технічний залік)
		акомпанемент солісту	аудиторна	поточний
		акомпанемент солісту	самостійна	поточний
		твір великої форми	аудиторна	семестровий
		п'єса малої форми	аудиторна	семестровий
		вправи, етюди*	самостійна	поточний (техн. залік або на поточн. зан.)

III	V	гами**	самостійна	поточний (технічний залік)
		читання з листа***	самостійна	поточний (технічний залік)
		акомпанемент солісту	аудиторна	поточний
		акомпанемент солісту	самостійна	поточний
		поліфонічний твір	аудиторна	семестровий
		п'єса малої форми	аудиторна	семестровий
		вправи, етюди*	самостійна	поточний (техн. залік або на поточн. зан.)
III	VI	гами**	самостійна	поточний (технічний залік)
		читання з листа***	самостійна	поточний (технічний залік)
		акомпанемент солісту	аудиторна	поточний
		акомпанемент солісту	самостійна	поточний
		твір великої форми	аудиторна	підсумковий (залік)
		п'єса малої форми	аудиторна	підсумковий (залік)
		вправи, етюди*	самостійна	поточний (на поточних заняттях)

* Етюди та вправи включаються у навчальний репертуар з метою поліпшення окремих технічних навичок – як розділ самостійної роботи. Поточний контроль проводиться викладачем на поточних заняттях або виноситься на технічний залік.

** Гама: I семестр – C-dur – a-moll, G-dur – e-moll.

II семестр – F-dur – d-moll, B-dur – g-moll.

III семестр – D-dur – h-moll, A-dur – fis-moll.

IV семестр – Es-dur – c-moll, As-dur – f-moll.

V семестр – E-dur – cis-moll, H-dur – gis-moll.

VI семестр – Des(Cis)-dur – b(ais)-moll, Ges(Fis)-dur – es(dis)-moll

*** Вимоги для читання з листа за технічно-художньою складністю:

I семестр – рівень 1 класу ДМШ (фортепіано)

II семестр – рівень 1-2 класу ДМШ

III семестр – рівень 2 класу ДМШ

IV семестр – рівень 2-3 класу ДМШ

V семестр – рівень 3 класу ДМШ

VI семестр – рівень 3-4 класу ДМШ

4.2. Професійне спрямування «Хорове диригування»

Курс	Семестр	Розділ програми	Форма роботи	Форма контролю
I	I	етюд акомпанемент вокального твору гами C-dur, a-moll читання з листа фортепіанний ансамбль	аудиторна аудиторна самостійна самостійна самостійна	поточний контроль поточний (на поточн. зан.)
I	I	поліфонічний твір п'єса малої форми гами G-dur, e-moll читання з листа акомпанемент вокального твору	аудиторна аудиторна самостійна самостійна самостійна	семестровий контроль поточний (на поточн. зан.)
I	II	етюд I акомпанемент сольного вокального твору гами F-dur, d-moll читання з листа партитура хорового твору	аудиторна аудиторна самостійна самостійна самостійна	поточний контроль поточний (на поточн. зан.)
I	II	твір великої форми п'єса малої форми гами B-dur, g-moll читання з листа акомпанемент хорового твору	аудиторна аудиторна самостійна самостійна самостійна	семестровий контроль поточний (на поточн. зан.)
II	III	етюд I акомпанемент хорового твору гами D-dur, h-moll читання з листа партитура хорового твору	аудиторна аудиторна самостійна самостійна самостійна	поточний контроль поточний (на поточн. зан.)

II	III	поліфонічний твір п'єса малої форми гами A-dur, fis-moll <u>читання з листа</u> акомпанемент хорового твору	аудиторна аудиторна самостійна <u>самостійна</u> самостійна	семестровий контроль поточний (на поточн. зан.)
II	IV	етюд I акомпанемент хорового твору гами Es-dur, c-moll <u>читання з листа</u> партитура хорового твору	аудиторна аудиторна самостійна <u>самостійна</u> самостійна	поточний контроль поточний (на поточн. зан.)
II	IV	твір великої форми п'єса малої форми гами As-dur, f-moll <u>читання з листа</u> акомпанемент хорового твору	аудиторна аудиторна самостійна <u>самостійна</u> самостійна	семестровий контроль поточний (на поточн. зан.)
III	V	академічна п'єса (на підсумковий залік) поліфонічний твір 3-4 голосний (на підсумковий залік) акомпанемент хорового твору читання з листа ~~гами E-dur, cis-moll~~ партитура хорового твору	аудиторна аудиторна самостійна самостійна самостійна самостійна	поточний контроль поточний (на поточн. зан.)
III	V	поліфонічний твір 3-4 голосний (на підсумковий залік) твір великої форми академічна п'єса (на підсумковий залік) акомпанемент хорового твору гами H-dur, gis-moll читання з листа акомпанемент хорового твору етюди, вправи	аудиторна аудиторна аудиторна самостійна самостійна самостійна самостійна	семестровий контроль поточний (на поточн. зан.)
III	VI	твір великої форми	аудиторна	поточний

		академічна п'єса (на підсумковий залік) два акомпанементи хорових творів гами Des-dur, b-moll читання з листа	аудиторна аудиторна самостійна самостійна	контроль
		партитура хорового твору	самостійна	поточний (на поточн. зан.)
III	VI	поліфонічний твір (3-4 голосний) <u>академічна п'єса</u> акомпанемент хорового твору гами Ges-dur, es-moll	Аудиторна <u>аудиторна</u> самостійна самостійна	підсумковий (залік) поточний (на поточн. зан.)

Вимоги для читання з листа за технічно-художньою складністю:

- I семестр – рівень 1 класу ДМШ
- II семестр – рівень 1-2 класу ДМШ
- III семестр – рівень 2-3 класу ДМШ
- IV семестр – рівень 3-4 класу ДМШ
- V семестр – рівень 4-5 класу ДМШ
- VI семестр – рівень 4-5 класу ДМШ

5. Теми лекційних занять навчальним планом не передбачені.

6. Теми лабораторних занять навчальним планом не передбачені.

7. Теми індивідуальних занять

Теми та зміст індивідуальних занять підпорядковуються меті і завданням дисципліни «Фортепіано», програмовим вимогам (розділ програми «Структура навчальної дисципліни») та етапам роботи над окремими розділами програми, програмних творів.

Початковий етап: визначення художньо-технічних завдань і форми, робота з текстом твору та засобами його відтворення – аплікатура, штрихи, тональна та ритмічна організація, артикуляція; усвідомлення засобів відтворення особливостей фактурних, технічних, художньо-образних, стильових, жанрових, форми.

Середній етап: практичне відпрацювання визначених завдань поетапно, окремо конкретизовано та в комплексі; організація комплексного підходу до цілісного виконання.

Заключний етап: досягнення цілісного виконання твору шляхом осмислення, технічного практичного засвоєння та емоційно-художнього, творчого відтворення.

Тема кожного заняття залежить від змісту роботи над конкретним розділом програми або над конкретним твором, а також від індивідуальних особливостей

здобувача та ступеню його підготовки до заняття. Теми індивідуальних занять спрямовані на розвиток професійного мислення здобувача, набуття піаністичних навичок, на володіння інструментом фортепіано в обсязі, що забезпечує його використання в процесі навчання (музично-теоретичних та інших дисциплін) та майбутньої професійної діяльності.

8. Самостійна робота

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

8.1. Самостійна робота. Професійні спрямування – «Оркестрові струнні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Народні інструменти», «Академічний спів», «Мистецтво сучасного співу», «Мистецтво джазу»

Курс	Розділ програми	Кількість годин на розділ програми		Загальна кількість годин	Методи навчання	Форма контролю
		I сем.	II сем.			
I	1 акомпанемент солісту	8	8	62	інструктаж пояснення самостійне спостереження	поточний поточний (технічний залік) поточний (технічний залік) поточний (технічний залік або аудиторний контроль)
	гами	7	8			
	читання з листа	8	7			
	етюд (або технічна п'єса), вправи	8	8			
II	1 акомпанемент солісту	7	8	62	інструктаж пояснення самостійне спостереження	поточний поточний (технічний залік) поточний (технічний залік) поточний (технічний залік або аудиторний контроль)
	гами	8	8			
	читання з листа	8	8			
	етюд (або технічна п'єса), вправи	8	7			
III	1 акомпанемент солісту	8	8	62	інструктаж пояснення самостійне	поточний поточний
	гами	7	8			

	читання з листа	8	8		спостереження	(технічний залік)
	етюд (або технічна п'єса), вправи	8	7			поточний (технічний залік)
						поточний (технічний залік або аудиторний контроль)

8.2. Самостійна робота. Професійне спрямування «Хорове диригування»

Курс	Розділ програми	Кількість годин на розділ програми		Загальна кількість годин	Методи навчання	Форма контролю
		I сем.	II сем.			
I	1 акомпанемент хорового твору		8	62	інструктаж пояснення самостійне спостереження	поточний (аудиторний контроль)
	партитура хорового твору		9			поточний (аудиторний контроль)
	гами	3	4			поточний (техн.залік)
	гами	4	3			семестровий (техн.залік)
	читання з листа	3	4			поточний (техн.залік)
	читання з листа	4	3			семестровий (техн.залік)
	акомпанемент вокального твору	8				поточний (аудиторний контроль)
фортепіанний ансамбль	9		поточний (аудиторний контроль)			
II	1 акомпанемент хорового твору	8	8	62	інструктаж пояснення самостійне спостереження	поточний (аудиторний контроль)
	гами	4	4			поточний (техн.залік)
	гами	4	3			семестровий (техн.залік)
	читання з листа	3	4			поточний (техн.залік)
	читання з листа	4	4			семестровий (техн.залік)
	партитура хорового твору	8	8			поточний (аудиторний контроль)
III	1 акомпанемент хорового твору	6	8	62	інструктаж пояснення самостійне спостереження	поточний (аудиторний контроль)
	гами	6	7			поточний (техн.залік)
	читання з листа	6	8			поточний (техн.залік)
	партитура хорового	6	8			поточний

твору						(аудиторний контроль)
етюди, вправи	7					поточний (аудиторний контроль)

9. Індивідуальні завдання

Теми індивідуальних завдань пов'язані з

- реалізацією мети та завдань курсу «Фортепіано»;
- відпрацюванням та засвоєнням розділів індивідуальної програми кожного здобувача відповідно до програмових вимог (розділи програми «Структура навчальної дисципліни» та «Самостійна робота»);
- розвитком піаністичних навичок здобувача та його професійного інтелекту, враховуючи індивідуальні особливості, базову підготовку і потреби професійного росту;
- основними напрямками роботи у кожному розділі програми:
  - гами – організація піаністичних рухів, апарату, артикуляційно-технічні та аплікатурні завдання, удосконалення теоретичних знань та технічної бази;
  - етюди та вправи – організація виконавського апарату, удосконалення технічних, артикуляційних навичок та вміння поєднувати і реалізовувати технічні й художні завдання;
  - читання з листа – розвиток вміння швидко та якісно відтворювати художньо-технічні завдання твору у першому його сприйманні;
  - акомпанементи до сольних та хорових творів – розвиток цілісного сприйняття твору, вміння охопити його багатоплановість, визначити і реалізувати художні завдання акомпанементу у поєднанні з сольною або хоровою партією, удосконалення ансамблевих навичок;
  - поліфонічні твори – розвиток поліфонічного мислення та навичок відтворення поліфонічних завдань, знайомство з різновидами поліфонічних форм і засобів їх виконання;
  - твори великої форми – знайомство з прикладами великої форми (сонати, варіації, рондо, концерти тощо), прищеплення навичок побудови форми та реалізації художньо-технічних і жанрових особливостей;
  - п'єси малої форми – знайомство з різновидами жанрів, стилів, художньо-образних завдань та засобів їх реалізації, розвиток творчого підходу до виконання;
  - партитури хорових творів (для здобувачів «Хорове диригування») – засвоєння фактурно-технічних і штрихо-художніх завдань та засобів їх реалізації.

Індивідуальні завдання можуть бути

- текстовими,
- технічними,
- художніми,
- творчими,
- з удосконалення музично-виконавського мислення,
- з розвитку професійного інтелекту,
- теоретичними та практичними.

10. Методи та технології навчання

Для реалізації мети та завдань дисципліни в процесі роботи використовуються такі загальні методи навчання:

1. Під час викладання навчального матеріалу:

- словесні (пояснення, бесіда, інструктаж);
- наочні (ілюстрування, демонстрування, індивідуальний показ, прослуховування, самостійне спостереження);
- практичні (вправи, відпрацювання практичних завдань, творчі завдання).

2. За організаційним характером навчання:

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
- методи контролю та самоконтролю у навчанні;
- бінарні методи навчання;

3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу:

індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні, тощо.

Крім загальних методів навчання в роботі використовуються спеціальні методики та методи індивідуального навчання (відповідно до запланованих результатів):

- наочно-слухового аналізу
- художньої демонстрації
- вибору репертуару
- консультування
- пластичного інтонування
- комунікаційний

З метою підготовки якісного виконавського результату здобувачу слід застосовувати методи самооцінювання емоційного відтворення, художньої відповідності інтерпретації музичного твору, композиційної цілісності, відтворення стилю, жанру, розуміння рівня відповідності програмі та технічної відповідності.

Відповідно до запланованих результатів навчання застосовуються такі методи:

- стильового аналізу
- жанрової атрибуції
- створення інтерпретації музичного твору
- образно-сміслової атрибуції музичного твору

Для оцінювання результатів роботи викладач спирається на такі методи:

- емоційного сприйняття
  - аналізу інтерпретації музичного твору
  - композиційної цілісності
  - відчуття стилю та жанру
  - роботи в ансамблі
- та умови:
- відповідність структурним вимогам
  - відповідність вимогам складності
  - технічна відповідність

11. Методи та критерії оцінювання

В роботі зі здобувачами застосовуються наступні методи контролю:

На поточних заняттях

- перевірка матеріалу, що засвоєний на попередніх заняттях
- перевірка самостійної роботи здобувачів (за структурними вимогами)
- означення нових напрямків і завдань в роботі над програмним репертуаром та викладення нового матеріалу, пояснення засобів, методів роботи. організація закріплення аналітичної та творчої практичної роботи у визначених напрямках
- як індивідуальний аудиторний поточний залік - виконання окремих розділів програми - протягом семестру

Поточний контроль

- як технічний залік (гами, читання з листа, етюд)
- відкрите виконання запланованої частини програми (розділ 4. «Структура навчальної дисципліни»)

Семестровий та підсумковий контроль

- як семестровий залік – відкрите виконання програмових творів, визначених вимогами кожного семестру (розділ 4. «Структура навчальної дисципліни»)

Протягом семестру кожний здобувач має виконати вимоги поточного, семестрового або підсумкового контролю, які для всіх фахових напрямків означені у розділах 4.1 та 4.2 “Структура навчальної дисципліни”.

Частина поточного контролю здійснюється у формі технічного заліку (етюд, вправи, гами, читання з листа). Виконання означених програмою музичних творів здійснюється на відкритих залікових заходах поточного, семестрового або підсумкового контролю.

Поточний контроль

Вимоги технічного заліку

Технічний залік складається з виконання етюдів, гам, читання з листа

1 . Гами

Гами вивчаються як розділ самостійної роботи.

Вимоги:

I семестр	C - dur – a - moll G – dur – e - moll	II семестр	F-dur – d-moll B-dur – g-moll
III семестр	A – dur – fis – moll E – dur – cis – moll	IV семестр	Es-dur – c-moll Aes-dur – f-moll
V семестр	H – dur – gis – moll Fis – dur – dis moll	VI семестр	Des – dur – b – moll Ges – dur – es – moll

Здобувачам, що отримали попередню фортепіанну підготовку, слід виконати гаму двома руками, тризвучні акорди та довгі арпеджіо – все на 2 октави.

Кожний здобувач також повинен вміти побудувати та виконати акордом T^5_3 ; T^6_6 ; T^6_4 ; D_7 ; D^6_5 ; D^4_3 ; D_2 ; ум. VII₇ – у заданих тональностях. Хроматична гама вивчається на 2 октави.

Умови зниження вимог по гамам для здобувачів з обмеженою фортепіанною підготовкою обговорюються та фіксуються на початку семестру на кафедрі індивідуально.

2. Читання з листа.

Включається як розділ самостійної роботи. Головна мета при читанні твору з листа: реалізація художнього образу при максимальному втіленні технічних, темпо-ритмічних завдань та складових форми.

Бажано включати у репертуар з читання з листа твори різних жанрів, форм та стилів, а також ансамблі та акомпанементи.

Вимоги за рівнем складності:

для фахових напрямків «Оркестрові струнні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Народні інструменти», «Академічний спів», «Мистецтво сучасного співу», «Мистецтво джазу»

I семестр – рівень 1 класу ДМШ (фортепіано)

II семестр – рівень 1-2 класу ДМШ

III семестр – рівень 2 класу ДМШ

IV семестр – рівень 2-3 класу ДМШ

V семестр – рівень 3 класу ДМШ

VI семестр – рівень 3-4 класу ДМШ

для фахового спрямування «Хорове диригування»

I семестр – рівень 1-2 класу ДМШ

II семестр – рівень 1-2 класу ДМШ

III семестр – рівень 2-3 класу ДМШ

IV семестр – рівень 3-4 класу ДМШ

V семестр – рівень 3-4 класу ДМШ

VI семестр – рівень 4-5 класу ДМШ

3. Етюди

Етюди вивчаються в ході аудиторної або самостійної роботи відповідно до структурних вимог (розділ 4).

Протягом навчання здобувачам рекомендується засвоїти етюди на різні види техніки. Але вибір етюдів здійснюється суто індивідуально з врахуванням особливостей технічної бази здобувача, усунення виконавських недоліків та набуття піаністичних навичок. Етюди та вправи допускається вивчати у різній кількості та на різних рівнях складності.

Рекомендовані технічні формули:

- гамообразні етюди
- на стійку позицію руки, в основі якої подвійні ноти (інтервали) або акорди.
- арпеджіо в основі фактурного розвитку.
- на біглисть, перспективу, зібраність.
- на паралельний рух, двома руками.

Можливо обирати технічні п'єси.

В ході поточного контролю здобувачі крім технічного заліку виконують частину програми, що означена в розділі «Структура навчальної дисципліни». Всі розділи **поточного контролю**, враховуючи складові технічного заліку, оцінюються загалом.

Семестровий контроль

Форма контролю – залік

Семестровий контроль передбачає виконання творів програмного репертуару, що визначені в розділі «Структура навчальної дисципліни».

Форма семестрового контролю – залік.

Залікове виконання творів з учбового репертуару кожним здобувачем наприкінці кожного семестру здійснюється у формі відкритого виступу. При оцінюванні фортепіанного виконавства враховуються такі вимоги:

- фактурно-технічні
- стильові
- жанрові
- художні
- формо-структурні
- відповідність до рівня складності
- зростання піаністичної бази
- творчий підхід до виконання

(вимоги докладно означені у розділі «Зміст курсу»)

Здобувач отримує оцінку за виконання усіх розділів програми, що визначені вимогами.

Результати поточного та семестрового контролю сумуються. Оцінка за семестр виводиться як середня.

Форма підсумкового контролю – залік,

що здійснюється у форми відкритого виступу, передбачає демонстрацію знань та навичок, отриманих здобувачем протягом засвоєння курсу «Фортепіано».

Програмовий репертуар повністю (як твори для аудиторної роботи, так і самостійної роботи) визначається викладачем на початку семестру з врахуванням програмових вимог та індивідуальних особливостей та потреб професійного росту здобувачів.

Рівень складності репертуарних програм здобувачів фахових напрямків «Оркестрові струнні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Народні інструменти», «Академічний спів», «Мистецтво сучасного співу», «Мистецтво джазу»:

I курс – I - II клас ДМШ (клас фортепіано)

II курс – II - III клас ДМШ (клас фортепіано)

III курсу – не нижче IV класу ДМШ (клас фортепіано)

Рівень складності репертуарних програм здобувачів фахового спрямування «Хорове диригування»:

I курс – III - IV клас ДМШ (клас фортепіано)

II курс – V - VI клас ДМШ (клас фортепіано)

III курс – VII клас ДМШ (клас фортепіано) –

I курс коледжу (фах «Фортепіано»);

для здобувачів без попередньої базової музичної підготовки – не нижче VI класу ДМШ.

Критерії оцінювання знань і вмінь

ECTS	Оцінка	Характеристика оцінки
A-E	«Зараховано»	Оцінка ставиться здобувачу при засвоєнні та виконанні запланованих вимог програми; при виконанні блоку самостійної роботи; в результаті оцінювання знань та вмінь здобувача з боку викладача в ході поточних та підсумкових форм контролю; здобувач має продемонструвати засвоєння матеріалу та виконати практичні завдання на рівні від «відмінного» до «достатнього» в рамках таких вимог: «Відмінно» – при виконанні твору у повній мірі реалізовані технічні, формо-організуючі, жанрові, стильові, фактурні, художньо-образні завдання; виконавець показує розвинутий слуховий контроль, наявність піаністичного росту, самостійність та логіку перспективного мислення, єдності форми досягає через єдність динамічного розвитку та єдність

		емоційного руху (дихання), відтворює художній задум автора, демонструючи образне музичне мислення, використовує різноманітні темброві барви у звукоутворенні, художні можливості педалі; зміст та складність програми свідчить про суттєве професійне становлення здобувача. «Достатньо» – текст твору, штрихові та ритмічні завдання виконано достатньо грамотно.
FX-F	«Не зараховано»	Здобувач отримує у разі, коли текст твору виконано фрагментарно, з помилками, без реалізації технічних та художньо-стильових завдань або в результаті 20% і більше не відпрацьованих заборгованостей від загальної кількості програмових вимог з навчальної дисципліни.

12. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Фортепіано».
2. Силабус.
3. Методичні рекомендації та завдання до самостійної роботи здобувачів освіти.
4. Друковані та електронні матеріали.
5. Орієнтовний репертуарний список.

13. Рекомендована література

Основна:

Хрестоматійні та авторські нотні збірки творів класичних і сучасних композиторів, що відповідають зазначеним навчальним вимогам, орієнтовному репертуарному списку й особливостям індивідуального навчання.

Орієнтовний репертуарний список
для здобувачів фахових напрямків «Оркестрові струнні інструменти»,
«Оркестрові духові та ударні інструменти», «Народні інструменти»,
«Академічний спів», «Мистецтво сучасного співу», «Мистецтво джазу»

I курс
Поліфонічні твори

- Й. С. Бах Нотний зошит А. М. Бах: Менует соль мажор, соль мінор, ля мінор;
Марш ре мажор; Волинка ре мажор
- Ф.Е. Бах Полонез соль мінор
- Й. С. Бах Маленькі прелюдії до мажор, соль мінор
- Й. Гайдн Менует соль мажор
- Г. Гендель Ригодон соль мажор; Менует ре мінор
- І. Кригер Менует ля мінор; Буре
- В. Мартинюк Інвенція на тему української народної пісні «Ой у полі, полі
світлиця стояла»
- Л. Моцарт Буре до мінор, мі мінор, ре мінор
- Л. Моцарт Менует мі мінор, ре мінор
- В. Моцарт Менует фа мажор
- І. Пахельбель Гавот ля мінор
- Г. Перселл Менует соль мажор
- Я. Сен-Люк Буре соль мажор
- Г. Телеман Гавот до мажор
- Д. Г. Тюрк Аріозо
- Ю. Щуровський Обробки пісень народів світу

Твори великої форми

- І. Беркович Сонатина соль мажор
- Л. В. Бетховен Сонатина соль мажор
- К. Вільтон Сонатина
- М. Клементі Сонатина до мажор тв. 31 №1
- В. Моцарт Варіації на тему з опери «Чарівна флейта»
- В. Моцарт Легкі Варіації до мажор
- Ю. Некрасов Маленька сонатина до мажор

Д. Тюрк Сонатина до мажор
Т. Хаслінгер Сонатина до мажор
Ю. Щуровський Варіації на тему чеської народної пісні

П'єси

І. Беркович «На горі, горі»
М. Лисенко Українська народна пісня
В. Моцарт Алегро сі бемоль мажор
А. Роулі «У країні гномів»
А. Хачатурян «Андантіно», «Скакалка», «Вечірня казка»
Д. Штейбельт Адажіо
А. Штогаренко «Танцювальна»
Л. Шукайло П'єси з сюїти «Цирк»:
- «Марш»
- «Жонглер»
- «Клоуни»
Р. Шуман «Марш»
Р. Шуман «Веселий селянин»

Етюди

Г. Беренс Етюди тв. 70
І. Беркович Маленькі етюди №1-14
Ф. Бургмюллер тв. 100 № 4, 5, 8
Т. Лак Етюди з навчально-методичного видання «Музична школа» Випуск 87
А. Лешгорн Етюди тв. 65
А. Лемуан Етюди тв. 37
К. Черні-Гермер I частина, №№ 10-25
Л. Шитте Етюди тв. 86

Акомпанементи

Л. В. Бетховен «Сурок»
Й. Гайдн Анданте
Ж. Б. Люллі «Пісенька» для домри та фортепіано, переклад Б. Міхеєва
А. Кальдара «Як сонця ясний промінь»

ДЖ. Каччіні «Скоріше, Амур, лети»

А. Скарлатті «Нема мені спокою»

Я. Степовий «Утоптала стежечку»

Українська народна пісня «Ой, піду я до млина»

Французська народна пісня «Співай про любов, волинка»

Б. Флікс «Колискова»

Р. Шуман «Пісня»

Ансамблі

Й. Брамс «Колискова»

І. Беркович «Романс»

А. Діабеллі «Романс»

П. Захаров «Дитяча серенада»

П. Захаров «Щаслива подорож»

М. Равель «Павана сплячої красуні»

Л. Шукайло «Гумореска», «Вечірнє музикування»

Ф. Шуберт «Німецький танок»

II курс

Поліфонічні твори

Й. С. Бах 12 п'єс з нотного зошита Ганни-Магдалини Бах: №2 Менует ре мінор, №2 Полонез соль мінор, №4 Волинка ре мажор

Г. Гендель Вибрані п'єси для фортепіано: №1 Арія, №2 Менует, №7 Менует

І. Гумель Чотири легкі п'єси: №1,2,3,4

А. Кореллі Сарабанда ре мінор

В. Мартенюк Чотири інвенції на теми козацьких пісень Дніпропетровщини

І. Маттесон Менует

Л. Моцарт 12 п'єс з нотного зошита В. А. Моцарта: №5 Бурлеска; №6 Арія; №7 Менует; №9 Мисливський ріжок

В. А. Моцарт Менует соль мажор

С. Павлюченко Фугета ре мінор

Г. Персел Клавирні п'єси: Сарабанда ре мажор, Прелюдія соль мажор (з сюїти №1)

Твори великої форми

Б. Барток Варіації соль мажор

Л. В. Бетховен Сонатина соль мажор
А. Діабеллі тв. 168 №1 Сонатина соль мажор
М. Клементі тв. 36 №1 Сонатина До мажор
В. Моцарт Варіації на тему з опери «Чарівна флейта»
Н. Сільванський Варіації соль мінор
М. Степаненко Варіації на українську тему
М. Степаненко Сонатина N3 , частина I «Гра»
Я. Степовий Сонатина До мажор
Я. Степовий Рондо
Б. Фільц Весняне рондо
Д. Чімароза Сонатина ре мінор
Ю. Щуровський Українська сонатина

П'єси

І. Беркович тв. 20 Дванадцять п'єс для фортепіано на теми народних мелодій
Л. В. Бетховен Два Екосеза: мі-бемоль мажор, соль мажор, тв. 52; Сурок
Г. Без'язичний Обробки українських пісень:
- «Ніч яка місячна»
- «Їхав козак за Дунай»
- «Ой, у вишневому саду»
Р. Глієр «Монгольська пісенка»
Р. Дорсет «Влітку»
О. Касаткіна Квадриптих (присвята Богдані Фільц) :
- «Смерековий спогад»
- «Ой, не світи, місяченьку»
- «Де трембіта трембітає»
- «Ой, у лузі червона калина»
Р. Лісова «Незвичайна пригода»
Р. Шуман Альбом для юнацтва: «Мелодія»; «Марш»

Етюди

Г. Беренс Етюди тв. 70 № 31-33, 43, 44, 50
Г. Без'язичний Характерні п'єси у формі етюдів:

- «Далекий мандрівник»
- «Естафета»
- «Прогулянка»
- «Гарний настрої»
- «Старий човен»

Ф. Леккупе Етюд тв.17 №6-9, 11, 14, 15, 21, 24

А. Лемуан. Етюд тв. 37 №6, 7, 10, 17, 24, 27

А. Лешгорн Етюд тв. 65 № 3, 5, 6, 9, 21, 24, 27, 36, 37

К. Черні Вибрані фортепіанні етюди. Під ред. Г. Гермера за вибором

Л. Шитте тв. 108 «25 маленьких етюдів»

Ансамблі

Б. Барток «Вечір в селі»

Ж. Бізе «Хабанера»

В. Блага «Танок»

Ш. Гуно Серенада Мефістофеля з опери «Фауст»

Ф. Шуберт «Вальс» тв. 9

О. Касаткіна обробка української народної пісні «Їхав козак за Дунай»

В. Птушкін «Танок» з сюїти «Гулівер»

М. Шмітц «Морозиво»

Акомпанементи

Л. В. Бетховен «Багатель» ля мінор (для скрипки та фортепіано)

Л. В. Бетховен Три німецьких танця

Л. Вінчі Перша соната

Е. Гріг «Лісова пісня»

Р. Ловланд «Appassionato from the secret garden album»

П. Морис «Пісня для мами»

Р. Планель «Італійська серенада»

Д. Раскін «Лаура»

Українська народна пісня «Козачок», «Пташка», «Журавель»

III курс

Поліфонічні твори

І. С. Бах 12 маленьких п'ес з нотного зошита Ганни-Магдалини Бах: №3 Менует до мінор; №5 Полонез соль мінор; №6 Менует соль Мажор; №7 Менует соль мінор; №8 Марш ре мажор; №10 Марш соль мажор; №12 Менует соль мажор. Маленькі прелюдії та фуги Зошит 1. 12 маленьких прелюдій: №2 Прелюдія до мажор; №10 Менует-Тріо соль мінор

Ф. Е. Бах Менует фа мінор

Г. Гендель Куранта фа мажор

Г. Гендель Вибрані п'єси для фортепіано: №3 Сарабанда; №4 Сарабанда; №5 Менует; №9 Куранта; №11 Пасп'є; №12 Менует; №13 Фуга; №14 Пустощі

Д. Дзіполі Фугета мі мінор

О. Касаткіна Фугета мі мінор

О. Касаткіна Фугета до мінор

О. Касаткіна Фугета соль мінор

О. Касаткіна Фугета сі мінор

А. Кореллі Сарабанда мі мінор

В. Мартинюк Інвенція на тему української народної пісні-думи «Максим козак Залізник»

В. Мартинюк Інвенція на тему української народної пісні «Ой, у полі верба»

Л. Моцарт Буре до мінор

Г. Персел Клавірна музика: Менует соль мажор; Гавот ре мажор; Алеманда до мажор; Арія соль мажор

І. Пахельбель Сарабанда фа-дієз мінор

Г. Персел Клавірна музика: Сум королеви; Марш до мажор; Менует ля мінор; Ригодон до мажор

В. Тигранян Інвенція

Твори великої форми

І. Бенда Сонатина ля мінор

Л. В. Бетховен Сонатина фа мажор

Й. Гайдн Шість сонатин: Пасторальна Сонатина №2

Г. Гендель Сонатина сі-бемоль мажор

Р. Глієр тв. 43 Рондо

К. Гурлітт тв. 188 №4 Сонатина до мажор

М. Клементі тв. 36 №2 Сонатина соль мажор

Ф. Кулау тв. 42 Варіації соль мажор; тв. 55 №1 Сонатина до мажор

В. А. Моцарт Шість сонатин: №4 Сонатина сі-бемоль мажор

В. А. Моцарт Легкі варіації до мажор; Сонатина фа мажор

Е. Мелартін тв. 80 №2 Сонатина соль мінор

М. Сільванський Легкий концерт соль мажор

Д. Чімароза Соната соль мінор; Соната мі-бемоль мажор; Соната соль мажор; Соната ля мінор

Р. Шуман тв. 118 №1 Дитяча соната соль мажор

Ю. Щуровський Тема с варіаціями; Українська сонатина

П'єси

Г. Без'язичний сучасна обробка пісні М. Мозгового «Минає день, минає ніч»

Б. Дваріонас Маленька сюїта: «Вальс» соль мінор; «Млин»

О. Жилінський «Мишенята»

В. Купревич «Прелюдія»

В. Косенко тв. 15 Двадцять чотири дитячі п'єси: «Вальс»; «Полька»; «Скерцино»; «Пастораль»

Ю. Накамура «Капрічіо»

Н. Нижанківський «Коломийка» ре мінор; «Івасько грає на чело»

Ф. Пуленк «Полька»

Дж. Ван Хейзен «Дощовий день»

Н. Шейко «Прелюдія»

Р. Шуман тв. 68 Альбом для юнацтва: «Сицилійська пісенька»; «Веселий селянин»; «Перша втрата»; «Сміливий вершник»

А. Хачатурян Дитячий альбом. Зошит 1: «Андантіно»; Зошит 2: «Вечірня казка», «Східний танок»

Етюди

Г. Беренс Етюд тв. 70 № 47

Г. Беренс Етюди тв. 88, №12, 13.

І. Беркович Етюди № 37, 38, 44, 45, 50

А. Бертіні Етюди тв. 100 № 2, 7, 12, 22

С. Геллер Етюд тв. 46, №26

Ф. Лекуппе Етюди тв. 24 № 12, 14, 16, 17, 19

Ф. Лемуан Етюди тв. 37 № 4-8, 11,12-16,20-23,32,35,37,39

А. Лешгорн тв. 65 № 8, 15, 19, 26, 28, 29, 31, 32, 37, 39, 40, 42

К. Черні – Гермер ч.1 № 17, 21-23, 25, 26, 27-32, 34, 36, 38, 41, 44-47

Г. Шмідт Етюд тв.3, №12

А. Шитге тв. 68 Двадцять п'ять маленьких етюдів

Ансамблі

- I. Беркович тв. 30 Фортепіанні ансамблі за вибором
- В. А. Моцарт Арія Фігаро з опери «Весілля Фігаро» обробка Т. Маталаєвої
- В. А. Моцарт Анданте та менует
- В. А. Моцарт Сонатина № 1 (перша частина)
- М. Шмітц Джазові п'єси : №1,2,3,6,24,34,35.
- А. Хачатурян Танок дівчат з балету «Гаяне» обробка Т. Маталаєвої
- Ф. Шуберт «Швейцарська пісня»

Акомпанементи

- Й. С. Бах Арія з сюїти для струнного оркестру ре мажор
- Б. Барток П'єса
- Л. Боккеріні Менует
- Ф. Лей «Історія кохання»
- Р. Ловланд «Пісня таємного парку»
- К. Нортон «Солодкі спогади»
- А. П'яццола «Забуття»
- К. Франгкайзер «Магічна зірка»

Орієнтовний репертуарний список для здобувачів фахового спрямування «Хорове диригування»

I курс

Поліфонічні твори

- Й. С. Бах Дванадцять маленьких прелюдій
- Й. С. Бах Двоголосні інвенції
- В. Борисов Прелюдія і фуга
- О. Касаткіна Фугета мі мінор
- О. Касаткіна Фугета ля мінор
- О. Касаткіна «Сонце низенько»
- Є. Льонко Інвенція
- С. Павлюченко Маленька фуга №3, 6, 7, 8
- Л. Ревуцький Канон
- Я. Степовий Фуга
- М. Тіц Фуга
- Є. Юцевич Фуга
- Ю. Щуровський Фуга
- Ю. Щуровський Канон
- Ю. Щуровський Інвенції

Твори великої форми

- Л. В. Бетховен Соната № 20. тв. 49, частина 1
- Д. Бортнянський Соната до мажор, частина 1
- К. Вебер Анданте з варіаціями. тв. 3
- Й. Гайдн Соната ре мажор, частини 2-3

Я. Дюсек Сонатина № 6 мі бемоль мажор тв. 20, частина 1
М. Колеса Сонатина «Слідами Довбуша» частина 1
Б. Милич Фортепіано 5 клас
Д. Чімароза Соната ля мінор; Сонатина соль мажор
Р. Шуман Соната для юнацтва тв. 118, частини 3-4
Ю. Щуровський Тема з варіаціями

П'єси

Л. В. Бетховен тв. 33 «Багателі»: №3 фа мажор, №6 ре мажор; тв. 119 «Багателі»: №3 ре мажор, №5 до мінор
Б. Бріттен тв. 3. «Вальс» ре мінор з цикла «П'ять вальсів для фортепіано»
Й. Гайдн АLEGRO ля мажор
Р. Глієр тв.1, №1 «Мазурка»; тв.16, №1 «Прелюдія»; тв. 31: №4 «Гр'язи», №5 «Народна пісня», №6 «Вальс»; тв.34: №1 «Маленька поема», №21 «У мріях».
Е. Гріг тв.17: №5 «Танок з Йольстера», №6 «Пісня молодої», №16 «Я знаю маленьку дівчину».
В. Капрал «Мазурка» з циклу «Лірика»
В. Караєв тв.19 «Полька».
Б. Милич Фортепіано 5 клас
Ф. Мендельсон тв.72. Шість дитячих п'єс для фортепіано: № 1-5. Пісні без слів: №4 ля мажор, №6 соль мінор, №9 мі мажор, №48 до мажор.
Н. Нижанківський «Вальс» до дієз мінор
Н. Нижанківський «Листи про неї», «Про ніжність її рук»

Етюди

Г. Беренс 32 Обраних етюда тв. 61 та 88: № 13 – 15, 26 – 29
А. Бертіні 28 Обраних етюда тв. 29 та 32: № 15 – 18, 20, 22– 25
Г. Кіркор тв. 15. Дванадцять етюдів: № 8 ля мажор, № 9 до мажор, № 10 мі мажор, № 11 сі мінор
І. Крамер тв.60. Обрані етюди : № 1, 3, 9
Т. Лак Шістдесят обраних етюдів тв. 75 та 95
А. Лешгорн тв. 66. Етюди № 1,15, 17 – 19, 23, 25, 28. Школа швидкості тв.136
М. Мошковський тв. 18, Етюди: № 3. 8, 10, 11
А. Хачатурян Етюд до мажор
К. Черні тв.299 Школа швидкості: № 5, 8, 9, 12. 13. 15, 17 – 20, 28 – 30
К. Черні-Гермер Вибрані фортепіанні етюди, частина 2 : № 9-12, 15-21, 24-32

Ансамблі

А. Арутюнян, А. Бабаджанян «Вірменська рапсодія»
А. Брукнер Симфонії № 1-9
Й. Гайдн «Угорське рондо»
О. Жук Концертіно

Акомпанементи

- О. Білаш «Не чекай докорів»
- П. Дворський «Стожари»
- В. Івасюк «Водограй»
- А. Кос-Анатольський «Ой ти, дівчино, з горіха зерня»
- П. Майборода «Рідна мати моя»
- Ю. Мейтус «Чого ти мною так гордуєш?»
- І. Поклад «Чарівна скрипка»
- І. Шамо «Пісня про Київ»

Хорові акомпанементи

- Л. В. Бетховен «Вихваляння природи людиною»
- А.Л. Вебер «Pie Jesu»
- Е. Гріг «Захід сонця»
- А. Кос-Анатольський «Осінь»
- О. Кошиць «Гей, я козак з України»
- Дж. Раггер «Requiem aeternam»
- Ф. Пуленк Stabat mater №1
- Б. Фільц «Надійшла весна прекрасна»
- Р. Шуман Лотос
- Ф. Шуберт Stabat mater №1, 3, 9

II курс

Поліфонічні твори

- Й.С. Бах Дванадцять маленьких прелюдій № 9 фа мажор
- Й.С. Бах Маленька прелюдія та фуга до мінор (двуголосна)
- Й.С. Бах тв. 43 Фуга «У старовинному стилі»
- М. Гозенпуд Інвенція мі бемоль мінор
- Д. Дзіполі Прелюдія та фугетта ре мінор
- І. Кірнбергер Полонез соль мінор
- Б. Милич Фортепіано 6 клас
- І. Матесон Арія до мінор; Менует до мінор
- Г. Пахульський Двуголосна фуга ре мажор
- Ж.-Ф. Рамо Два ригодона мі мінор, мі мажор

Твори великої форми

- Г. Бенда Сонатина соль мажор
- Г. Беренс Сонатина до мажор
- Й. Гайдн Романс з варіаціями; Легка соната соль мажор
- А. Діабеллі Сонатина ля мінор
- М. Клементі тв. 36 № 6 Сонатина сі бемоль мажор, частина 2
- Ф. Кулау тв. 59 № 1 Сонатина ля мажор, частина 1
- В. А. Моцарт Легка соната до мажор
- Д. Скарлатті Соната фа мажор

- А. Скулте Сонатина до мажор частина 1
Д. Чімароза Сонати: ля мінор, мі бемоль мажор

П'єси

- А. Бабаджанян «Мелодія»
Г. Без'язичний «Буревісник»
Г. Без'язичний «Дві Думки»
Г. Без'язичний обробка української народної пісні «Добрий вечір, дівчино, куди йдеш?»
І. Беркович Прелюдія мі мінор
Ф. Лемарк «У Парижі»
Е. Мак-Доуел «Восени»
Н. Нижанківський Сюїта «Листи про неї»
Я. Сібеліус «Сувенір»
Р. Шуман тв. 68 Альбом для юнацтва: «Незнайомець», «Зима», «Спогад», «Дитячі сцени»

Етюди

- Ж. Дювернуа Етюд до мажор
Б. Городинський Етюд соль мажор
С. Геллер Етюд мі мінор
М. Парцхаладзе Етюд соль мінор
К. Черні тв.299 Школа швидкості: № 5, 8, 9, 12, 13, 15, 17 – 20, 28 – 30
К. Черні-Гермер Вибрані фортепіанні етюди, частина 2. № 9-12, 15-21, 24-32
Р. Щедрін Етюд ля мінор
Л. Шитте тв. 38 Двадцять п'ять етюдів: № 18-19

Ансамблі

- Л. В. Бетховен Симфонії №1-9; Фантазія для фортепіано, хору та оркестру тв.80; Увертюра «Егмонт»; Увертюра «Коріолан»
К.-М. Вебер Сонатина №1; Анданте з варіаціями №4 ;Тема з варіаціями тв. 60
Й. Гайдн Симфонії № 1-104
В. Золотухін «Американський альбом»

Хорові акомпанементи

- О. Кошиць «Гей, я козак з України»
П. Ніщинський «Козак Сафрон»
М. Ревуцький «Ой чого ти почорніло»
П. Сениця « І небо не вмите»
М. Чорний «Весна»

III курс

Поліфонічні твори

- Й. С. Бах Французькі сюїти: мі мажор, соль мажор
Й. С. Бах Англійські сюїти: ля мінор, соль мінор

Й. С. Бах Маленькі прелюдії та фуги
Й. С. Бах Маленька прелюдія та fuga № 8 ля мінор
Й. С. Бах Триголосні інвенції: №3 ре мажор, №4 ре мінор, №5 мі-бемоль мажор, №8 фа мажор, №9 фа мінор, №11 соль мінор, №12 ля мажор, №13 ля мінор, №14 сі-бемоль мажор
Й. С. Бах Фантазія до мінор
Й. С. Бах ДТК, I том, Прелюдії та фуги: ре мінор, соль мінор, до мінор, сі-бемоль мажор, ля-бемоль мажор
Г. Гендель Фугетта ре мажор; Чакона фа мажор; Сюїта соль мажор
Д. Дзіполі Сарабанда
Ц. Франк Вибрані дитячі твори. Редакція І. Браудо: №7 мі-бемоль мінор; №8 мі мажор; №12 ля-бемоль мажор
Ф. Хофмейстер Менует
А. Чюрльоніс Фугетта сі мінор

Твори великої форми

Й. С. Бах Концерти: ля мажор, фа мінор
Ф. Е. Бах Сонати: ля мажор, фа мінор
В. Барабашов Соната-поема
І. Беркович Варіації на тему руської народної пісні
Л. В. Бетховен Шість варіацій на тему з опери Д. Паїзіелло «Мельничиха»
Л. В. Бетховен Сонати: тв.2 №1 фа мінор, частина1; тв.10 №1 до мінор, частина1
Л. В. Бетховен Концерт № 1 до мажор
Л. В. Бетховен Шість легких варіацій на швейцарську пісню
Й. Гайдн Сонати: №2 мі мінор; №3 мі-бемоль мажор; №4 соль мінор; №6 до-діез мінор; №17 соль мажор (номери сонат відповідають редакції Д. Ройзмана)
Г. Гендель Варіації з сюїти №5 мі мажор
Г. Гендель Концерт соль мінор
Ф. Кулау Сонатина тв. 20 № 3фа мажор, частина 1
А. Куртіді Соната фа мажор, частина 3
В. А. Моцарт Дванадцять варіацій До мажор (К.179); Дванадцять варіацій до мажор (К.265)
В. А. Моцарт Сонати: соль мажор (К.283); до мажор (К.545); фа мажор (К.547); сі-бемоль мажор (К.570)
А. Муха Варіації «Танок звіряток»
Д. Скарлатті Шістдесят сонат: № 32, № 33
Д. Скарлатті Сонати (за вибором)
М. Степаненко Варіації «Арабески»; Сонатина № 3
А. Хачатурян. Сонатина До мажор
Ю. Шамо Варіації на тему української народної пісні; Соната №3

П'єси

- Ж. Бізе «Дзига»
Л. В. Бетховен тв. 33 «Багателі»: мі-бемоль мажор, ля мажор
І. Беркович «Прелюд»
Е. Гріг тв.19 №2 «Весільна хода»; тв.54 №4 «Ноктюрн»; тв.29 ля мінор «Імпровізація»; тв.52 №2 «Серце поета»
Р. Глієр «Мрії»
К. Дебюссі «Арабески» соль мажор, мі мажор
О. Дворжак тв. 101 «Гумореска» № 7
А. Дворжак тв.101 №7 «Гумореска» соль-бемоль мажор
Ю. Іщенко «Легенда»
Ф. Мендельсон «Пісні без слів»
М. Колесса Три коломийки; Цикл «Контрасти»
А. Кос-Анатольський «Скерцо» сі мінор
В. Косенко Етюд до-дієз мінор
В. Косенко тв.3 №3 «Мазурка», «Менует»
О. Саратський Збірка «Сучасні обробки українських пісень»
Ф. Шуберт «Музичний момент» фа мінор

Етюди

- А. Бертіні Двадцять вісім вибраних етюдів тв. 29 та 32, №25 – 28
І. Крамер тв. 60 Вибрані етюди. №1, 3, 9
Е. Мак-Дюелл «Вічний рух»
М. Мошковський П'ятнадцять віртуозних етюдів тв.72 №2, 4, 5, 6, 9
М. Мошковський тв. 18 №3 Етюд соль мажор
К. Черні тв. 299 зошит I – III

Ансамблі

- Й. Брамс Симфонії № 1-4, «Трагічна увертюра»
Л. Бетховен Соната тв. 6 ре мажор; Шість варіацій ре мажор; Варіації на тему Вальдштейна; Три марші тв. 45
Й. Брамс «Сувенір» (Транскрипції у формі фантазії на пісні); Вальси; тв. 23
Варіації на тему Шумана; «Угорські танці» (зошити 1-2)
А. Дворжак «Легенди» тв. 59; «Слов'янські танці» тв.45 (зошити 1-2)

Хорові акомпанементи

- Л.В. Бетховен «Вихваляння природи людиною»
А. Л. Вебер «Pie Jesu»
О. Кошиць «Гей, я козак з України»
М. Лисенко «Ох, і закувала сива зозуленька»
В. А. Моцарт Реквієм №4 «Rex tremendae»
П. Ніцінський «Козак Сафрон»
Д. Перголезі Stabat mater №12
П. Сениця «І небо не вмите»

Додаткова:

1. Вовк М. В. Основи української музично-інструментальної педагогіки: Навчальний посібник / М.В. Вовк – Івано-Франківськ : Видавництво “Плай” ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2009. – 170 с.
2. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано. – Львів: ЛДМА, 2001. – 244 с.
3. Кашкадамова Н. Б. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах (клавикорд, клавесин, фортепіано) XIV-XVIII ст. Київ: «Освіта України» 2010, 299 с.
4. Кашкадамова Н. Б. Історія фортеп'янного мистецтва XIX сторіччя.- Тернопіль: «Астон». 2006, 607 с.
5. Кашкадамова Н. Б. Виконавська інтерпретація у фортеп'янному мистецтві XX сторіччя: Підручник. – Львів: КІНПАТРІ ЛТД, 2014. 344 с. іл..
6. Медведникова Т. О. «Михаїл Оберман» / Татяна Медведникова. – Днепропетровск. Юрий Сердюк, 2013. – 200 с.: ил.- (Выдающиеся музыканты Днепропетровщины).
7. Медведникова Т. О. Мария Гейман / Татяна Медведникова. – Днепропетровск. Центр. «Ткума», 2011. – 180 с.: ил.- (Выдающиеся музыканты Днепропетровщины).
8. Медведникова Т. О. Моисей Левин / Татяна Медведникова. – Днепропетровск. ЛИРА, 2014. – 200 с.: ил.- (Выдающиеся музыканты Днепропетровщины).
9. Смородський В. І. Формування виконавських навичок гри на фортепіано в учнів дитячих музичних шкіл на засадах жанрового підходу : дисертація на здобуття наукового ступеню кандидата педагогічних наук : 13.00.02 «Теорія та методика музичного навчання» / В. І. Смородський ; наук. кер. О. А. Кузнецова ; М-во освіти і науки України ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2015. – 227 с.
10. Устименко Ю. С. Клавірні твори Баха та вміння працювати з авторським текстом. Педагогічні роздуми. Навчальний посібник. – Дніпропетровськ. ІМА – прес. – 2009. – 116 с.
11. Шукайло Валентина Федорівна Шлях до майстерності піаніста. Навчально-методичний посібник Запорізький національний університет 2017. – 204 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Дніпропетровська державна обласна універсальна наукова бібліотека <http://www.libr.dp.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Народна бібліотека України <http://www.biglib.com.ua/>
4. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

<https://dspace.udpu.edu.ua>

4. Харківська музично-театральна бібліотека <http://www.artlib.iatp.org.ua>

5. Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського <https://repo.num.kharkiv.ua/handle/num/37>

6. Дніпровська центральна міська бібліотека <https://www.library.dp.ua>

7. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
<http://nplu.org.ua>